

VÆLGERJAGT. Hele 14 procent af vælgerne er hjemløse, borgerlige midter-stemmer. Ny Alliance havde fat i mange. Nu kan De Radikale eller De Konservative gå efter dem. Hos K er forudsætningen et generationskifte, mens Margrethe Vestager kan efterlade Socialdemokraterne i et skræksscenario

Tidligere ledere og kronikker i Berlingske Tidende kan læses på www.berlingske.dk/kronikker

kronikken

TEGNING: PETER LAUTROP

Købmand Khaders efterladte marked

AF KENNETH THUE NIELSEN

Cand.scient.pol.
og valgexpert

Og PETER MOSE

Journalist og medforfatter til »Håndbog for statsministre«

Der findes en ledig markedsplads i midten af dansk politik. Et lille lunt smørhul med muligheder for gode stemmetal og især masser af indflydelse. Men det kræver den rette købmand. Hjemvendt fra sin tænkepause håber Naser Khader stadig, at han er i stand til at opnå kundernes tillid igen, men i købmandsbutikkens baglokale lurer en Margrethe Vestager, Connie Hedegaard eller Lene Espersen. De vil kunne snuppe markedet, hvis de tør og vil – og får muligheden for det.

Men lad os først skrue tiden tilbage til det seneste folketingsvalg. Her faldt blot 8,8 procent af stemmerne på midterpartier (De Radikale, Ny Alliance og Kristendemokraterne). Det er historisk lavt. Faktisk skal vi over 40 år og 15 folketingsvalg tilbage for at finde så lille en midte i dansk politik. Man skal næsten bruge lup.

Men månederne efter dannelsen af Ny Alliance vi-

derne hen over midten været mindre. Det frustrerer mange vælgere, der ønsker en blue light-udgave eller måske snarere en grøn stue.

Men målingen viser også, at vælgerne i øjeblikket betragter Naser Khader som en købmand, der har udtømt sine muligheder. Der var for få varer på hans hylder, og han har solgt dem for dårligt.

Men hvem er de, disse vælgere? Og hvad kræves der for at få fat i dem? Vi kunne kalde dem de grønne borgerlige. De er kendetegnet ved at være fordelingspolitisk højreorienterede, men værdipolitisk venstreorienterede. Det vil sige, at de er for lav skat på arbejde og for en mindre offentlig sektor. Men også for miljøbeskyttelse, mindretalsrettigheder, ulandsbistand og en mere lempelig flygtninge- og asylpolitik. Kort sagt: En karikaturtegning af Ny Alliance. Og de kan med rette beskrives som politisk hjemløse, for ingen af de etablerede partier har denne vælgergruppe som sin kernemålgruppe.

Hovedparten af Ny Alliances vælgere tilhører centrum-højreblokken i dansk politik. Ugebrevet A4 offentliggjorde i august 2007 en vælgervandringsanalyse, som viste, at 40 procent af Ny Alliances vælgere kom fra Venstre og Konservative – og knap 20 procent fra Det Radikale Venstre. Ny Alliance fik godt fat i netop denne attraktive gruppe af grønne borgerlige stemmer, der samlet set udgør omkring 14 procent af

vælgerne. Men i løbet af valgkampen gik Khader fra at være alle politikeres ven til at blive alles fjende. Resultatet var beskæmmende 2,8 procent af stemmerne – sølle fem mandater. Ny Alliance fik aldrig vist sin duelighed som en seriøs centrum-højre politisk samarbejdspartner for regeringen.

Men også De Radikale måtte på en slankekur fra en størrelse XL til M. Med Margrethe Vestager i spidsen er Hørups gamle parti havnet i den værste af alle verdener: Partiet blev sablet ned fra 17 til ni mandater, hvad ikke nødvendigvis ville være det store problem, hvis det var prisen for at opnå mere magt, men også den udeblev.

De Radikale har siden 1990'erne befundet sig i rød stue. Det gav indflydelse under Nyrup-regeringen frem til 2001, og siden er det gået ned ad bakke med magten – trods et flot café latte-valg for Marianne Jelved i 2005, hvor det for en kort stund lykkedes R at

bygge en storytelling op om, at de var blevet partiet for de fremtidsforelskede – en strategi, partiet tilsyneladende ikke turde eller formåede at holde fast i. Og så sygnede tingene hen i en stor folketingsgruppe, hvor der blev alt for god tid til at fordrive tiden med at spidse blyanter.

Derfor må det være fristende for De Radikales nye leder at gå efter den afgørende gruppe af grønne borgerlige vælgere, som Khader kortvarigt fik i tale.

Lige fra R over Venstre til De Konservative er der ingen tvivl om, at partitoppene gør sig grundige overvejelser om, hvordan man indfanger netop den vælgergruppe. Men det er lettere sagt end gjort – sværest for statsministerpartiet Venstre, lidt lettere for De Konservative, lettest for Margrethe Vestager, hvis man gradbøjer mulighederne hos de etablerede partier.

Margrethe Vestager har da også brugt tiden efter Malou Aamunds skinnebesspark mod Naser Khader til at varme op med, indtil videre, flertydige signaler.

Man kan kalde det politisk dobbeltkommunikation, hvilket er en kendt og yndet disciplin blandt de dygtigste toppolitikere, der ønsker at tiltrække nye vælgere uden at skræmme de eksisterende væk: I den ene uge siger hun, at hun aldrig kunne drømme om at pege på Fogh som regeringsleder, og at den røde stue med Helle Thorning-Schmidt er lykken. Den næste uge siger hun, at hun godt kan se, at Ny Alliances nedtur efterlader et politisk tomrum, og at hun gerne vil byde sig til som samarbejdspartner for regeringen, hvis den på trods af sit faste flertal med Dansk Folkeparti vil gøre alvor af løfterne om det brede samarbejde.

Den store udfordring for den radikale leder er at fastholde de vælgere, der trods alt stemte på R ved valget. For et klart flertal af dem ser et større lys i samarbejdet med rød stue end blå stue. Det dilemma er kendt i alle partier, der ønsker at vokse og samtidig skaffe sig indflydelse – i Rs tilfælde ved at flytte sig ind mod midten og vandre over mod Foghs favn.

Et forsigtigt gæt er, at De Radikales historiske smag for indflydelse og magt vil sejre de kommende år, og at det vil få partiet til at gå efter de grønne borgerlige. Det er nærmest en genetisk kendsgerning for et ægte radikalt hjerte, at opposition pr. definition er en midlertidig tilstand. Og kalkulen er iskold: Et kontrolleret stemmetab til Socialdemokraterne og venstrefløjen er en fair pris for en genfødsel af den politiske midte. Og de grønne borgerlige vælgere – de er klar! Det vil være et skræksscenario for Socialdemokraterne, der dermed risikerer at stå endnu mere isoleret i dansk politik og sammen med SF og Enhedslisten kun kan mønstre 72 røde mandater.

Blandt regeringspartierne har De Konservative størst grønt midterpotentiale. Venstres top har mere end travlt med at holde sammen på VKO-flertallet og udradere Socialdemokraterne, mens K som det lille parti i regeringen har et større frirum. Den nuværende partileder Bendt Bendtsen er imidlertid for bundet ind i VKO-projektet, og han savner muligvis også modet. Det kræver en kvinde og dermed et generationskifte.

Hvis Connie Hedegaard overtager magten, så er det et midtersignal, der virkelig batter noget. Hun er profilen, der ikke blot vil kunne støvsuge hjemløse på midten, men sågar også en del af dem, der stemte på SFs Villy Søvndal, og stoppe hans flaner-agtige succesbølge.

Vinder Lene Espersen derimod magtkampen hos K (det peger pilen i øjeblikket på), så er det et signal om, at de klassiske, konservative vi-forhøjer-strafferammen-dyder fortsætter med uformindsket styrke. Og det tænder de grønne borgerlige vælgere ikke på.

Men her er kaninen: Lene Espersen kan lave en »feminin Fogh«. Hun kan – som Fogh gjorde fra 1998 og frem – slippe af sted med at bevæge sit parti ind mod midten, fordi ingen kernevælgere tvivler på hendes konservative (og hans liberale) værdier, når det kommer til stykket.

▼ Kronikken i morgen:

»Den glemte historie om det tabte land«. Lektor **Stig Wørmer** skriver om Danmarks forhold til de tabte besiddelser efter Roskildefreden i 1658.

Kalkulen er iskold: Et kontrolleret stemmetab til Socialdemokraterne og venstrefløjen er en fair pris for en genfødsel af den politiske midte. Og de grønne borgerlige vælgere – de er klar! Det vil være et skræksscenario for Socialdemokraterne, der dermed risikerer at stå endnu mere isoleret i dansk politik.

ste, at potentialet til at genføde den politiske midte er enormt. Da hypet om Ny Alliance var på sit højeste – i slutningen af maj 2007 – var der udsigt til over 12 procent af stemmerne og 22 mandater. Nok var rent faktisk nok, mente en betydelig del af vælgerne. Ny Alliance blev svaret på de seneste seks års parlamentariske undtagelsestilstand i et land med en lang tradition for mindretalsregeringer regeret med skiftende flertal hen over midten.

Ny Alliance havde ramt nerven i tidsånden. Ironisk nok bidrog partiets totale kollaps til, at midten i dag er historisk lille. Men selv på toppen af Ny Alliances deroute viser en meningsmåling, som Catinét Research forleden lavede for Ritzau, at over 42 procent af vælgerne mener, at Danmark har behov for et borgerligt midterparti, som kan bryde med VKO-flertallet. Sjældent har dansk politik været mere polariseret i rød stue og blå stue, sjældent har manøvrer mulighe-